

Жадик А. М.

група 5641м, Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова (Миколаїв), anastasia.nikolaevna.zhadik@gmail.com

Трибулькевич К. Г.

д-р пед. наук, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
(Миколаїв), tribulkevich@gmail.com

ТВОРЧИЙ ВИКЛАДАЧ – КОМПЕТЕНТНИЙ ВИКЛАДАЧ

У даній статті здійснено аналіз особистості сучасного викладача вищої школи, визначено критерії педагогічного мислення з огляду на професійну та креативну компетентність викладача, обґрунтовано різницю між «креативністю» і «творчістю».

Ключові слова: викладач, креативність, творчість, компетентність.

In this article an analysis of the personality of a modern teacher of higher education is carried out, criteria of pedagogical thinking are defined in view of the professional and creative competence of the teacher, and the difference between creativity and art is determined.

Key words: teacher, creativity, art, competence.

У наш час педагогам дуже важко вчити сучасних студентів у зв'язку з глибокими технологічними процесами. Тому викладач повинен бути не просто професійно компетентним, а й креативно компетентним. Це забезпечує накопичення наукової та навчальної інформації, аналіз та оцінка поведінки студента та ефективна науково-дослідницька робота.

Багато вчених досліджували проблему становлення творчої особистості, такі як: Дружинін В. Н., Пономарьов Я. А., визначили загальну здатність перетворення колишнього досвіду. Також креативність ототожнюється з максимальним рівнем розвитку інтелектуальних здібностей (Дяченко О. М., Холодна М. А.). Проте питання не втрачає своєї актуальності.

Метою статті є аналіз понять «креативність» і «творчість» та визначення критеріїв педагогічного мислення з огляду на професійну і креативну компетентність викладача.

Ф. В. Шарипова вважала, що «креативність» – це здатність до творчості або навіть творчої обдарованості. Щоб розділити ці два поняття «креативність» та «творчість» можна використати такі дві характеристики як:

- процесо-результативність позначає творчість,
- суб'єктивність позначає креативність.

Простими словами, креативність відноситься до особистості, а творчість – виражається у процесі, коли проявляється креативність.

Творчість – неодмінна умова педагогічного процесу, об'єктивна професійна необхідність у діяльності викладача, яка набувається викладачем в процесі праці, в процесі оволодіння педагогічною майстерністю. Щоб навчити студентів творчості, сам викладач повинен працювати творчо. Розуміння творчості як інноваційного процесу започаткував Платон, який визначив її як перетворення не буття в буття. Аристотель розкрив відносність критерію нового й ефект передування будь-якій творчості умов її здійснення.

У вищій школі при дослідженні проблем творчих здібностей можна виявити: непередбачувані (спонтанні) питання, цікавість до незрозумілого, здатність ставити запитання, відповідальне ставлення до предмету, уміння виконувати завдання (вирішувати проблему) до кінця.

Зазвичай креативність потрібна викладачу для вирішення задач та виконанням конструктивно-проектних дій. Так вважають такі вчені, як: Вилькеєв Д. В., Кашатов М. М., Кисельова Т. Г., Рикотська О. Н.

Креативний викладач має потребу в пошуково-перетворювальній діяльності, намагається подолати стереотипи поведінкового акту, одноманітності у викладацькій діяльності. Розвиваючись у процесі діяльності і поєднуючись із провідними мотивами, креативність функціонально закріплюється в структурі особистості викладача.

Найбільш цікаві погляди на це мав Кашатов М. М. Він виділив такі основні критерії до педагогічного мислення:

- професійна ефективність,
- професійна результативність,
- професійна продуктивність,
- професійна зрілість.

Творча компетентність викладача вищого навчального закладу – це інтегрована професійно-особистісна характеристика особистості викладача, яка забезпечує ефективність його діяльності в різноманітних ситуаціях педагогічного спілкування в умовах ВНЗ. Творча компетентність є системо-твірним компонентом у структурі професійної компетентності викладача, визначальним чинником його професіоналізму.

Отже, що ми розуміємо під креативним викладачем? О. В. Соловйова та Л. А. Холипова вважали, що креативний компетентний викладач повинен мати знання, уміння, особисті якості, які необхідно йому для творчості.

У вищій школі педагоги розвивають свою креативну компетентність на курсах підвищення кваліфікації. Там вони шукають/вчать для себе нові нетрадиційні методи вирішення проблем, розвивають критичне мислення, тощо.

Високий рівень сформованості творчої компетентності викладача вищої школи – невід’ємна, органічна складова освіти сучасного фахівця, основа його успішної професійної діяльності і, як результат, високої якості навчального процесу та інноваційної діяльності.

Отже, розвиток креативної компетентності та творчої індивідуальності викладача є підвищення його компетентності та професіоналізму в цілому.

Творча діяльність викладача сучасного типу спрямовано на досягнення стратегічної мети – формування гармонійно розвинутої особистості сучасного професіонала, якій наполегливо працюватиме на благо українського народу.

Список використаних джерел

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України: Теорія / А. М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998.
2. Болотов В. Компетентносная модель от идеи к образовательной программе / В. Болотов, В. Сериков // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 8–14.

3. Кобыляцкий И. И. Основы педагогики высшей школы / И. И. Кобыляцкий. – К. : Выш. шк., 1978.

4. Митина М. Л. Личностное и профессиональное развитие человека / М. Л. Митина // Вопросы психологии. – 1997. – № 4. – С. 28–38.